

Bogu na čast, bližnjemu na pomoč!

GASILEC

Izdaja odbor deželne zveze kranjskih gasilnih društev. — Urejuje tajnik Fran Ks. Trošt na Igu pri Ljubljani. — List izhaja poljubno po potrebi v nedoločenem času, vendar vsaj štirikrat na leto, in ga dobivajo člani zveze brezplačno. — Za neuđe stane vsaka številka 10 kr.

Zavezne stvari.

Zapisnik seje zveznega odbora dne 28. junija 1900.

Navzoči: podnačelniki A. C. Achtschin, M. Petrič, Fr. Papler, Jos. Fajdiga, Lud. Štrichelj in Fr. Ks. Trošt.

Podnačelnik A. C. Achtschin otvori sejo s pozdravom na navzoče, ter naznani, da je g. načelnik Doberlet vsled obilega opravila zadržan, udeležiti se seje.

Dalje se s toplimi besedami spominja umrlega tovariša, dolgoletnega odbornika zveze Ivana Karola Juvančiča in povabi navzoče, naj v znak sožalja vstanejo.

Sklene se poslati vdovi pismeno sožalje zvezinega odbora.

Tajnik Trošt poroča o došlih vlogah in njihovi rešitvi kratkim potom. Naznani, da so pristopila k zvezi gasilna društva Št. Rupert, Novavas in Razdrto.

Ponesrečenima gasilcema na Brdu dovoli se podpore in sicer: Karol Pencelju 30 K in Peregrin Kosmatinu 60 K.

Občni zbor zveze se določi na dne 2. septembra zjutraj ob 10. uri.

Razgovarja se o razmerah pri društvu v Hrušju-Slavinji in se sklene stvari na kompetentnem mestu pojasniti. Ker ni bilo predlogov, se seja sklene.

Da se omogoči ustanovitev obče bolniške blagajnice za vsa gasilna društva naše domovine, podajamo nastopno načrt »Pravil« s prošnjo, ta načrt pri službenem zborovanju zbranim tovarišem raztolmačiti, eventualne pomisleke zabeležiti in zveznemu odboru naznaniti.

Pravila pridejo na dnevni red letošnjega gasilskega shoda, ter je umestneje prej stvar dobro premisliti, ko da bi se dragi čas s praznim besedičenjem tratil in še mogoče do nikakega pozitivnega sklepa ne prišlo. Stvar je važna za našo organizacijo in vže dolgo je, kar se je ta misel naznanjala zveznemu odboru, kajti posamezna društva si ne morejo vzdrževati lastnih bolniških blagajnic, razun ona v bolj imovitih krajih. V slogi je moč in napredek.

Pravila

podporne zaloge prostovoljnih gasilnih društev dežele Kranjske.

(Kot dodatek in dopolnilo § 10. društvenih zveznih pravil.)

Uvidevši splošno željo in potrebo, da bode gasilec z večjim veseljem in požrtvovalnostjo deloval, ako mu je tudi v bolezni zagotovljena podpora, ustanovi se podporna zaloga po sledečih določilih:

§ 1.

Podporna zaloga se sestavlja:

a) iz rednih mesečnih doneskov delujočih udov od 20 vinarjev naprej, kakor določa odbor;

b) iz izvanrednih doneskov, katere občni zbor pri letnem računu zalogi izroči, ako je kaj prebitka in odbor to predlaga;

c) iz daril.

§ 2.

Mesečne doneske plačujejo posamezni gasilci pri svojem načelniku ali v to določenem članu in ta jih vsako četrletje najdalje do 8. januarja, aprila, julija ali oktobra odpošlje glavnemu blagajniku.

§ 3.

Namen podporne zaloge je:

a) gasilca v bolezni podpirati;

b) mu, kadar umrje, k pogrebni pomagati;

c) ga še posebej podpirati, ako vsled službe zboli ali se poškoduje.

§ 4.

Podpore dobi gasilec, ako je čez osem dni bolan.

§ 5.

Da se podpora dobi, mora biti bolezen dokazana in to, kjer ni zdravnika, s potrdilom načelnika in dveh odbornikov, kateri so vezani vestno stvar presoditi. Bolnik, ki si nakoplje bolezen po lastni krivdi, posebno v tepežu ali vsled pijanosti, nima pravice do podpore. Ako gasilec dalje ni plačal tri mesece doneska, tudi nima pravice do podpore.

§ 6.

Podpora se izplačuje bolnemu gasilcu za čas njegove bolezni, vendar ne dalje ko štiri mesece.

§ 7.

Podpore obolelemu in ponesrečenemu gasilcu določi odbor v vsacem posameznem slučaju po stanju blagajnice. Ako ni pričakovati bližnje odborove seje, določi podporo načelnik zveze skupno z blagajnikom in tajnikom, kateri ukrep se pa mora odboru v naknadno potrdilo predložiti.

Podpore izplačuje blagajnik.

§ 8.

Ako umrje član gasilnega društva, izplača se ostalim podpora za pogreb po stanju blagajnice.

§ 9.

Vse pošiljatve naslavlja se na načelništvo »Zveze« in se morajo frankirati.

§ 10.

Podporna zalogo oskrbuje odbor, ki predlaga račune občnemu zboru v pregled in potrditev.

Denar podporne zaloge je nalagati v hranilnico.

§ 11.

Vsako društvo vodi zaznamek svojih članov, ki so pri podporni zalogi, a glavni zaznamek vodita tajnik in blagajnik zveze.

Vsak član dobi, ko pristopi k podporni zalogi, posebno »Sprejemnico«.

§ 12.

Ako bi se podporna zaloga razšla ali razpustila, veljavna so za ta slučaj določila v § 20. zvezinih pravil.

§ 13.

Občni zbor voli tri pregledovalce računov podporne zaloge, kateri morajo iste 14 dni pred letnim zborom pregledati in blagajnico škontrirati.

§ 14.

Te določbe stopijo v veljavo tri mesece potem, ko so odobrene po visoki c. kr. deželni vladi.

Ustanovitev prostovoljnega gasilnega društva v Ljubljani leta 1870.

(Črtice po izvorniku P. pl. Radicsa.)

(Konec.)

Pri občnem zboru dne 30. aprila 1893. l. je poročal poveljnik g. Achtschin o znakih za šarže, ki jih je določil avstrijski stalni gasilni odbor in je pokazal vzorce.

Član Lapeiner je izrazil željo, odbor naj deluje pri mestnem magistratu na to, da bi zadobili gasilci, ki služijo že deset let, mestno dostojnost v Ljubljani.

Že večkrat povdarjena potreba o nastavljanju vežbalnega mojstra se je obravnavala v seji dne 19. junija 1893. l. ter se je sklenilo v strokovnih listih razpisati to službo z letno plačo 600 gld. in aktivitetno doklado 120 gld.

S pismom dne 23. julija 1893. l. se zahvaljuje deželno pomočno društvo za dostavo sanitetnega moštva od strani gasilnega društva v slučaju vojske.

V znak zaslug, ki jih ima kranjska hranilnica za društvo, se je izvolil pri občnem zboru dne 20. maja 1894. l. nje predsednik g. Jožef Luckmann častnim članom.

Za vežbalnika imenovani g. Ivan Dax je bil v seji dne 4. septembra 1894. l. odboru predstavljen, zahvali se na imenovanju in prosi pomoči pri odboru.

Pri ognju dne 26. septembra 1894. l. na Hovci h. št. 43 sta se ponesrečila vsled vdrtja oboka gasilca Janez Indof in Fran Lipuš. Janez Indof je umrl vsled poškodb dne 28. septembra in je bil dne 30. septembra spremljan od velike množice iz vseh stanov ter od gasilnih društev iz Ljubljane, Šiške, Kamnika in c. kr. tobačne tovarne k zadnjemu počitku.

Za pokojnikove ostale se je nabralo do 12. oktobra 1077 gld.; darovali so med drugimi kranjska hranilnica 200 gld., »Lai-bacher Zeitung« je nabrala 133 gld., predstava v cirkusu Henry je donesla 139 gld. 54 kr., g. poveljnik Schantel je nabral 308 gld.

Pri odborovej seji dne 12. oktobra se je zahvalil g. Doberlet vsem dobrotnikom in se je sklenilo naložiti za otroke v hranilnici znesek 900 gld., 177 gld. pa dati na razpolago pokojnikovi ženi, kateri so se prisodile tudi vsakoletne obresti kot odgojnina. Iz podporne zaloge se je izplačala tudi podpora za 13 tednov v znesku 91 gld.

V seji dne 21. novembra se je sklenilo odposlati deputacijo do g. župana radi nove gasilne shrambe.

Na predlog g. Achtschina se naprosi društveni zdravnik g. Finz, da bi predaval šaržam o prvi pomoči pri nezgodah.

V seji dne 15. marca 1895. l. naznani načelnik, da so se denarji, nabrani za ostale pokojnega Indofa, izročili varuhu mladoletnih otrok mesarju Josipu Streharju proti potrdilu.

Dne 1. aprila 1895. l. je društvo priredilo sijajno podoknico svojemu načelniku v spomin njegovega 25 letnega službovanja. Deputacija mu je izročila tableau s fotografijami društvenikov. Zaključek se je praznoval v steklenem salonu kazine med občnim veseljem.

Potres o veliki noči 1895. l.

Znamenit dogodek v kroniki kranjske dežele, osobito ljubljanskega mesta, je strašna potresna noč od 14. na 15. aprila 1895. l. Potres je vsekalo globoko rano, ki se še dolgo ne bode zacelila, a v tem delu kronike pripada važno mesto tudi našemu gasilnemu društvu. Prva pomoč, ki se je mogla storiti v olajšavo, ki jo je sprožil z vso vnemo in previdnostjo ekscelenc gosp. c. kr. deželni predsednik baron Hein, ki je častni član našega društva, prihajala je tudi deloma od našega društva. Ne samo da so se gasilci polnoštevilno zbrali koj po nastopu katastrofe, da so z nevarnostjo lastnega življenja odstranili na pol podrte dimnike in odmetali prosto opeko raz streh, ki bi utegnili padati na ulice, vzdrževali so več tednov stalno stražo v navlašč za to narejeni baraki, da so bili v slučaju požara precej na licu mesta, kar se je večkrat pripetilo.

Dalje so udje gasilnega društva vzdrževali red pri razdeljevanju jedil in tudi sami pomagali. Gasilno društvo je imelo tudi nalogo, vsa živila, ki so došla od zunaj, na kolodvorih prejemati ter jih oddajati v za to namenjena mesta.

Naj navedemo nekaj podrobnosti o delovanju pri prvi pomoči od strani gasilnega društva. Precej po prvem močnem sunku ob 11. uri 15 minut zbralo se je moštvo in vže ob 11. uri 50 minut se je rešilo s pomočjo lestev sedem ženskih in tri moške iz njihovih stanovanj. V času od 16. aprila do 17. maja so plezalci pod vodstvom poveljnika g. A. C. Achtschina in vežbalca J. Daxa 95 poškodovanih dimnikov odstranili.

Pri razdeljevanju jedil interveniral je poleg načelnika g. Doberleta tudi poveljnik g. Schantel. Vzoren red, ki so ga vzdrževali gasilci, omogočil je delo in hitro razdeljevanje jedil. Za te zasluge imenovala je dunajska rešilna družba, ki je bila zastopana v Ljubljani po svojem zdravniku-voditelju g. dr. Charasu in blagajniku g. cesarskemu svetniku Florijanu Hostniku, g. Doberleta svojim častnim članom.

S početka bila je gasilna straža, ki je imela pri sebi hidrantni voz in lestve, nastanjena v od c. in kr. vojaškega poveljništva dostavljenem šotoru, a pozneje napravila se je samostojna baraka, kjer je imelo permanentno stražo devet mož in to do 8. julija, s katerim dnevom se je ta filijalka opustila.

Praznik sv. Florijana praznoval se je dne 5. maja s sveto mašo v Zvezdi. Po sv. maši govoril je načelnik g. Doberlet zbrane gasilce, povdarjajoč ljubezen presvetlega cesarja, ki je prvi tolažnik v tej nezgodi. Po končani slovesnosti razdelile so se podpore med potrebno moštvo.

Dne 7. majnika bilo je mesto toli srečno, doživeti zopet dan sreče, ta dan prišel je v Ljubljano »prvi rešitelj v potrebi«, ljubljani vladar Njega Veličanstvo cesar Franc Jožef I., ki se ni vstrašil stopiti na nevarna tla.

Ljubljansko gasilno društvo je bilo deležno veselja in je bilo odlikovano s tem, da je Njega Veličanstvo počastil načelnika z govorom in Svoje priznanje izrekel na »izvrstnem delovanju gasilnega društva«.

Gospodu načelniku Doberletu bilo je »Najvišje priznanje« za vspešno delovanje v potresni katastrofi dostavljeno z dopisom c. kr. deželnega predsedništva dne 25. julija 1895.

Dne 23. junija vršil se je občni zbor, pri katerem je bil gospod c. kr. deželni predsednik baron Hein z navdušenjem enoglasno za častnega člana društva izvoljen. Na predlog g. Rüttinga izrekla se je zahvala avstrijskim gasilnim društvom za podpore, ki so jih dale za potrebne gasilce.

V odborovej seji dne 23. julija položil se je račun o razdelitvi podporne denarja. Denarja je došlo: za zvezo 779 gld. 90 kr., za nemške gasilce 907 gld., za gasilce posestnike 888 gld. 19 kr. in za gasilce v Ljubljani sploh 234 gld. Sklene se ljubljanskim gasilcem denar pred zimo razdeliti. Gasilcem-posestnikom je denar razdeliti po razmerji škode. Poveljnik Achtschin naznani, da je c. kr. deželna vlada dala v razdelitev moštvo 500 gld., za režijske stroške 300 gld. in pozneje proti računom še 1000 gld. Kranjska hranilnica je darovala za stroške 500 gld. Kot nagrada se je gasilcem, ki so se pri rešitvi odlikovali, izplačalo 175 gld. Dar c. kr. vlade se je dne 5. maja med moštvo razdelil in ostanek se je porabil za straže in druge služnine.

Dne 1. septembra praznovalo je društvo sicer tiho, a vendar dostojno svojo petindvajsetletnico. Pri tej priliki bila je

društvu poklonjena od strani občine nova Magirusova lestva, žal da je ni imelo vže ob času potresa, kjer bi bila izborna služila. Ta lestva se je prvokrat rabila pri požaru Jakopičeve hiše na Emonski cesti dne 26. septembra in se je pri tej priliki sijajno obnesla.

Prilikom požara v Elizabetini otroški bolnici, kamor je gasilno društvo ne samo prepozno dospelo, ampak tudi v malem številu, se je v odborovej seji dne 27. marca 1896. l. sklenilo, magistrat prositi, da zopet vpelje streljanje za naznanitev požarov, katero se je bilo o potresu opustilo, sicer ne prevzame prostovoljno gasilno društvo odgovornosti za to, če bi prepozno dospelo na mesto požara.

Pri občnem zboru dne 17. maja 1896. l. bil je g. Doberlet zopet načelnikom društva izvoljen.

V odborovej seji dne 25. avgusta se je na prošnjo c. kr. priv. južne železnice sklenilo, pri železničnih nezgodah priti v pomoč.

Podpora c. kr. deželne vlade iz potresnega fonda v znesku 150 gld. se je po sklepu seje dne 17. februarja 1897. l. oddala podporni bolniški blagajnici.

Pri občnem zboru dne 30. maja 1897. l. odpovedal se je zaslužni poveljnik III. oddelka g. Jos. Gerber radi boleznii svojeje časti. Občni zbor izvolil je Gerberja radi njegovih mnogoletnih zaslug svojim častnim članom.

Pri občnem zboru dne 19. junija 1898. l. bili so izvoljeni v vodstvo društva gg. Doberlet, Achtschin, Schantel, Dreise, Rütting, Daks, Bajda in Malič, a ta odbor ni bil od občinskega sveta potrjen, marveč in suspenso puščen dotlej, da se vpelje slovensko poveljevanje pri društvu.

Meščan g. Avgust Winkler je volil društvu 500 gld. kot temelj za ustanovitev invalidnega fonda za gasilno društvo.

Pri občnem zboru dne 19. februarja 1899. l., ki je bil sklican na zahtevo občinskega sveta, bila sta slovesno dekorirana z zlatim zaslužnim križcem poveljnika gg. A. C. Achtschin in Franc Schantel. Pri tem občnem zboru bil je po raznih govorih od strani gg. Doberleta, Achtschina in župana Hribarja sprejet predlog, da se takoj vpelje slovensko poveljevanje.

V odborovej seji dne 23. februarja naznanil je načelnik, da je advokat g. dr. M. Hudnik daroval za invalidni fond 100 gld.

Redni občni zbor se je vršil dne 7. maja. Pri tem občnem zboru odpovedali so se prostovoljno svojeje časti načelnik g. Doberlet in gg. Achtschin, Schantel, Dreise in Rütting; izvoljeno bilo je novo načelstvo, nova doba nastopila je pri društvu, društvo dobilo je v tem letu krasne prikladne prostore v «Mestnem domu». Bog daj društvu srečnega procvita in obilo podpornikov!

Podpore gasilnim društvom.

Deželni odbor kranjski razdelil je iz stražno-gasilnega zaklada nastopnim gasilnim društvom podpore, in sicer so prejeli: Zvezni odbor 1200 kron; Ljubljana 600 kron; Kamnik, Komenda, Novo mesto, Postojna, Ribnica, Gorenji Logatec, Moste, Bohinjska Bela, Vinica, Škofljica, Sodražica, Voglje, Novavas, Šentjur pri Kranju, Cerklje, Selce pri Šempetru in Štepanjvas po 300 kron; Šiška 240 kron; Borovnica, Brdo, Cirknica, Črnič, Dolsko, Gorje, Ig, Trnovo, Kranj, Kropa, Mengeš, Mokronog, Polhovgradec, Poljane, Radeče, Radovljica, Senožeče, Škofja Loka, Šmarje, Toplice, Trebno, Tržič, Št. Vid pri Ljubljani, Žiri, Žužemburg, Predvor, Koroška Bela, Staritrg pri Ložu, Selce, Črnomelj, Železniki, Dobrova, Brezovica, Rateče, Mozelj, Mošnje, Onek, Metlika, Rovte, Dolgavas, Semič, Razdrto in Kočevje po 200 kron; Begunje, Belapeč, Bizavik, Bled, Krka, Leskovec, Krško, Smartno pri Litiji, Vič, Vipava, Višnjagora, Vrhnika, Zagorje in Breznica po 160 kron; Dob, Dol, Dovje, Horjul in Št. Vid pri Vipavi po 140 kron; Dolenjvas pri Ribnici, Kranjska gora, Starilog in Kočevska Reka po 120 kron, Litija, Mojstrana, Planina, Stara cerkev, Verd, Kamnagorica, Svetlipotok, Reinthal in Koprivnik po 100 kron. Poleg še občina Leše 160 kron in občini Sv. Jošt in Račna po 100 kron, toraj skupno 20.420 kron. Dobila so podporo vsa društva, ki so vložila svoje prošnje.

Razne vesti in dopisi.

Od nekod. Na vprašanje tovariškega društva, smejo li stražiti gasilci v paradni obleki na veliki petek pred božjim grobom, odgovoril je visoki knezoškofjski ordinariat v negativnem smislu. Dovolil je pač, da smejo, menjaje se, stražiti v društveni obleki, nikakor pa ne pokriti.

Radovljica. Krasne procesije na veliko soboto udeležilo se je naše društvo polnoštevilno z zastavo. Bilo nas je 32, in sicer 20 v paradni obleki in 12 v godbeni opravi. Z vsemi godci bilo nas je ravno 40. Godba svirala je po mestu med sprevedom dve krepki koračnici. Prvikrat šli smo s sprevedom pokriti, ker smo izvedeli, da je slavni knezoškofjski ordinariat to dovolil i drugim tovariškim društvom (Kranj, Kamnagorica). — Dne 15. aprila pokopali smo tovariša Ivana Muleja, brata prejšnjega podnačelnika in sedanjega podpornega člana Fran Muleja. Bil je nad deset let član društva. Pred dvema letoma pa se je oženil in izstopil. Odborova seja določila je z ozirom na to, ker ni bil več član, pač pa prej mnogo let gasilec, udeležiti se spreveda sicer polnoštevilno, toda brez godbe in zastave.

Šmartno pri Litiji. Dne 3. aprila t. l. ob pol 11. uri zvečer jelo je poslopje J. Potokarja na Bregu pri Litiji goreti. Naše prostovoljno gasilno društvo, o tem obveščeno, hitelo je z 16 gasilci, na čelu načelnik g. Porenta, na lice mesta. Gašenje je bilo toli težavneje, ker je najbližja voda 400 metrov oddaljena, a vzlic temu se je ogenj omejil samo na tikajoča poslopja in hišo Piškurjevo. Nevarnost, da požar uniči del vasi, bila je velika. Škoda je precejšnja, ker je prvemu tudi ena krava zgorela ter sta oba primeroma za male svote zavarovana.

J. Razboršek, tajnik.

Iz Pivke. Dne 5. maja t. l. ob 10. uri dopoldne bilo je brzojavnim potom naznanjeno, da v Dolenji Košani gori, da je vse v plamenu in da prosijo pomoči. Šentpetersko gasilno društvo se je takoj tja napotilo s 16 možmi in z veliko brizgalno na pomoč, a prišli so na lice mesta k požaru ravno ob eni uri. Delali so brez prestanka do 4. ure popoldne in tako ogenj omejili in z veliko težavo pogasili. — Pogorela sta: Smerdu Pavel, zavarovan pri Adriatici v Trstu za 1000 kron, škoda, ki se je cenila, znaša 1400 kron, in Bitenc France, zavarovan isto tam za 1000 kron, ki ima škode 1200 kron.

Horjul. Iskrena zahvala zavarovalnicam za darila, katera so podelile prostovoljnemu gasilnemu društvu Horjulskemu, in sicer: Slavija 50 K 50 v, ogrsko-francoska 14 K, Dunav 25 K, Phoenix 40 K, Graška 30 K in Unio Catholica 10 K in to iz vzroka, ker je društvo pri požaru v Horjulu dne 29. oktobra 1899. l. uspešno delovalo. — Naznanjamo tudi, da smo imeli dne 14. marca t. l. v Horjulu požar. Okoli 9. ure zjutraj začela je hiša št. 68 goreti; požar se je raztegnil na kozolec, kateri se je dotikal hiše št. 78 in je tukaj že na podstrešju mrva začela goreti, pa se je vendar požar udušil. Tudi se je požar razširil na sosednji kozolec in na hišo št. 87, pa smo ga vendar z božjo pomočjo premagali. Iv. Marinčič, načelnik.

Iz Št. Ruperta. Gospod urednik! Gotovo se bodete čudili, da dobite tudi od nas znak življenja, da je tudi pri nas oživelo gasilno društvo, katero je bilo silno potrebno, kajti naša občina Št. Rupert šteje 609 hišnih števil in mnogo več gospodarskih poslopij, samo vas Št. Rupert šteje 81 hiš in mnogo več gospodarskih poslopij.

V ravnini je v bližnji okolici več velikih vasij, kakor: Bistrica, Prelesje, Rakovnik, Brinje z Veselo goro, Straža, Trstenik, Ravnik, Vrh, Kamenje, Draga, Skrlevo, Gornje in Spodnje Jesenice i. t. d., katerih hiše so večinoma s slamo krite. V vseh teh vaseh je večinoma tekoča voda ali nobenih gasilnih priprav, dalje je v obližju občina Mirna z mnogimi vasmii, ki je komaj tri četrt ure oddaljena, a nima niti gasilnega društva, niti gasilnega orodja.

Na spodbudo našega vrlega župana g. Josipa Brearja se je sešel ustanovni zbor dne 24. junija 1899. l. in potem, ko so bila pravila od slavne c. kr. deželne vlade potrjena, se je vršil dne 10. septembra 1899. l. prvi občni zbor, pri katerem so bili izvoljeni naslednji: Blaž Kovačič, načelnik; Anton Sedlar, njegov namestnik; Jože Frelj, načelnik plezalcev; France Bartol, njegov namestnik; Benjamin Lenasi, vodja brizgalcev; Jože Jaki, njegov

namestnik; Josip Rugelj, načelnik varuhov; Jernej Ravnikar, njegov namestnik; Jože Frelj, blagajničar, in Josip Rugelj, tajnik.

Društvo ima 40 delujočih in 15 podpornih udov. Največje težave pa so sedaj prišle, kajti društvo ni imelo ne denarja ne orodja in drugih sredstev, kakor zaupanje do blagih prijateljev gasilnega društva, ali teh je bilo le malo število; rekli so večinoma, da boče to občino obtežilo, da boče imela prevelike naklade in bremena i. t. d. Najžalostneje pa je bilo in je še sedaj, da se nobeden iz boljših stanov ne zanima za društvo; zraven so sami kmečki fantje, takoimenovane inteligence nima nobene v svoji sredi, vse je tako mrzlo proti nam, kakor si-birska zima.

Da pa nismo upanja zgubili, gre posebna čast tvrdki R. A. Smekal, podružnica Zagreb, katera nam je poslala izvrstno orodje.

Udje so založili za delavno obleko in nekateri so si kupili tudi svečanostno.

Da more društvo živeti, gre posebna zahvala naslednjim zavodom in dobrotnikom društva, ki so mu darovali večje in manjše svote, in sicer: Kranjska hranilnica v Ljubljani 160 K, vzajemna zavarovalnica v Gradcu 80 K, banka Slavija 50 K, zavarovalnica Dunav 25 K, Josip Anton grof Barbo v Rakovniku 20 K, Franc Zupančič, gostilničar in posestnik, 20 K, Josip Brerar, župan v Št. Rupertu-Kamnjah, 10 K, Anton Vidmar, trgovec v Št. Rupertu, 20 K, Fr. Knez, trgovec v Št. Rupertu, 10 K, Ivan Vidmar, trgovec v Št. Rupertu, 10 K, Alojzij Paulin, posestnik in gostilničar v Trebnjem, 10 K, Ludovik Dolenc v Ljubljani 10 K, Ludovik Uratarič na Dunaju 10 K, neimeno- van 10 K. Topla zahvala tudi drugim gospodom posestnikom v Št. Rupertu in okolici, ki so z manjšimi ali večjimi doneski pomagali.

Društvo je imelo že eno veselico, več vaj in odborovih sej, posebno živahno dne 8. aprila, radi shrambe gasilnega orodja.

Josip Rugelj, tajnik.

Železniki. Prva dveletna doba našega društva je potekla. V nedeljo dne 25. marca bilo je glavno zborovanje v županovi gostilni.

Načelnik g. Fr. Košmelj pozdravi skoraj polnoštevilno zbrano društvo z bratskim pozdravom «Na pomoč», spominja se v pretečenem letu zgubljenih članov, društvenega zdravnik in ob enem podpornega člana g. Iv. Dominika in delavnega člana g. Ant. Grošeljna, priporoča društvnikom, naj se tudi v bodočnosti drže prevzetih dolžnosti z istim veseljem in isto vnemo, kakor doslej, ter pozove društvnike zaklicati «Slava» Njega Veličanstvu presvetlemu cesarju Franu Josipu I., v čegar proslavo 50 letnega vladanja se je društvo pred dvema letoma ustanovilo.

Tajnik zatem poroča o društvenem delovanju v pretečenem poslovnem letu. Zavračuje posamezno izražene želje za ustanovitev godbe, ker je društvu najprvo treba nabaviti orodja, t. j. lestev, cevi in še ene brizgalnice i. t. d., ker so s trudom dobljeni darovi le za to namenjeni, ter priporoča zbranim društvnikom slogu in pokorščino, kateri sta uspešnemu delovanju neobhodno potrebni. To kakor i blagajnikovo poročilo se je z odobravanjem sprejelo na znanje.

K volitvi oglašil se je g. Jan. Benedičič, izrazil je splošno mnenje, naj se voli dosedanje vodstvo in odborništvo, samo žal, da se je dosedanji spretni, pridni in občespoštovani vodja plezalcev g. Jos. Demšar odločno odpovedal, naj se izvoli na njegovo mesto g. Matej Pegam, dosedanji podvodja, namestnikom pa g. Jak. Drmota. Ta poziv se je z burnim odobravanjem sprejel, tako da ostane na čelu društva dosedanji načelnik g. Fran Košmelj.

Društvenik, vodja brizgalničarjev, zahvalil se je v imenu vseh članov vodstvu v kratkem a jedernatem govoru za skrbno in varčno gospodarstvo, obečal, da ostanejo zvesti i naprej ter napil načelniku z združenim «Na pomoč». L. Košmelj, tajnik.

Iz Vrbe dne 24. rožnika 1900. V skromni naši vasici, kjer se je porodil največji narodov velikan, vršila se je minolo nedeljo res lepa narodna veselica, ki je toli zanimiveja, ker se je priredila od narodovih delavcev, ki so pravzaprav poklicani skrbeti za varnost življenja in imetja domačega ljudstva, od — gasilcev. Pokazali so s tem vrli možje in mladeniči, da jim

ni samo do tega, da store kar jim veleva stan, marveč da store radi tudi kaj lepega in koristnega še izven svojega delokroga, ako jim čas in razmere pripuščajo.

V našem okraju je sedaj že prav veliko gasilnih društev, menda primeroma največ na Kranjskem. Požari pa so nekaj let sem pri nas, hvala Bogu, prav redka prikazen. Da pokažejo, da kljub temu žive in čuvajo, priredijo naša gasilna društva nekaj vaj na leto in pa po eno do dve veselici. Veselice so si precej slične pri vseh društvih naše okolice. Nad navadno tombolo se ne povspne skoraj nobena. Koder imajo kak pevski zbor, so nekoliko na boljsem. Zatoraj nas je tembolj razveselilo, da so se uprav gasilci vzdignili k priredbi boljše vrste, ter združeno ustvarili lepo veselico ali bolje rečeno: pravo slovesnost. In kar je treba posebno omeniti, priredili jo niso v svoj prid, marveč na korist Prešernovemu spomeniku v Ljubljani. Kaj ni to lep pojav razširjajoče se narodne zavesti med našim ljudstvom? Gasilci pokazali so s tem, da čeprav vsikdar, kar hitro mogoče, pogase ogenj, ognja domovinske ljubezni, za katero nas je zlasti vnmal naš dr. France Prešeren, v sebi ne vduše, da celo netijo, kadar le morejo.

Na vzporedu slavnosti, h kateri se je zbralo nad 200 gasilcev, bil je: sprevod k rojstni hiši pesnikovi, pozdrav pesnikovega ujca pred hišo, nagovor domačega načelnika gasilnega društva, pritrditev lovorovega venca na spominsko ploščo, veselica s petjem, godbo in srečkanjem. Vse se je izvršilo v najlepšem redu in ob najkrasnejšem vremenu. Pred rojstno hišo pesnikovo iznenadil nas je g. župan ljubljanski z daljšim, slavnosti primernim, izbornim govorom, ki je na vse udeležence nad vse ugodno vplival, slavnost pa znatno poveličal. Po tem govoru zapeli so najpopred pevci iz Begunj in Bleda dva napeva večno-lepe «Luna sije», na kar se je jel pomikati sprevod ob pokanji topičev na veselični prostor. Tam smo čuli še mnogo krasnih zborov. Poleg moškega zbora iz Begunj in pevcev iz Bleda in drugod odlikoval se je tam posebno še mešani zbor iz Koroške Bele. Omeniti je še, da so bila zastopana pri slavnosti tudi nekatera gasilna društva iz Kranjskega okraja, da so sodelovala, izven treh, vsa tovariška društva radovljiškega okraja, ter godba radovljiškega gasilnega društva, ter da je posetilo slavnost jako mnogo odličnega občinstva iz vse okolice, pa tudi iz Kranja in Ljubljane. Čisti dohodek veselice znašal je 201 K 36 v. —č—

Iz Notranjskega. Gasilno društvo v Postojni, ki glede števila članov in požarov, pri katerih je gasilo, ter glede svoje discipline in nenavadne izvežbanosti zavzema odlično mesto med enakimi društvi, je dne 6. maja t. l. obhajalo dvajsetletnico svoje ustanovitve in ob enem god sv. Florijana, zavetnika gasilnih društev. Slavnost se je prav dobro obnesla in cenjeno občinstvo je pri tej priliki pokazalo iznova zanimanje za to prekornostno društvo, ki je že toliko storilo v obrambo imetja po bližnji in daljnji okolici. Da stoji društvo na tako visoki stopnji popolnosti in je tako obče priljubljeno, je zasluga neumorno delavnega in spretnega načelnika g. Matije Petriča, ki je ves vnet zanj, mu žrtvuje nešteti ur in mu tudi zna pridobiti vsestranskih simpatij. Vse točke vsporeda so se gladko izvršile. Trije mogočni streli s starega gradu so zagrmeli ter naznanili zoro spominskega dne. Ob 8. uri se je društvo z deputacijami na obisk došlih tovarišev udeležilo sv. maše, katero je daroval g. dr. Ignacij Žitnik. Po sv. maši je bil skupni zajutrek pri g. F. Remicu. Nekateri člani deputacij vnanjih društev so si ogledali dopoldan svetovnoznan jamo. Nje oskrbnništvo jim je dovolilo brezplačen vstop, za kar mu gre iskrena zahvala. Okoli štirih popoldan je bila imenitna gasilna vaja sredi Postojne z alarmom. To ti je bil lom po trgu, pa tudi ne malo strahu za one, ki niso vedeli za šalo, uprizorjeno po navihanih gasilcih. Prazen sod so natlačili s slamo, na vrhu prevrtali in z mokrim žaganjem obložili in nazadnje zapalili, da se je gost dim valil kvišku, kakor da bi res kje kaj nevarnega tlelo. Postojnski gasilci — 58 mož — so bili takoj na nogah, tudi voznika Šepturja je bil klic trobente tako omamil, da je, v veseli nadi petak zaslužiti, nemudoma pridiral s konji na lice mesta. Vaja se je točno brez spodtike vršila, vsi aparati so prišli v porabo, od velikanske lestve, s katere je mogoče z velike višine brizgati v plamen, ter ga brez težave udušiti, do rešilnih rjuh, po katerih je moralo hočeš nočeš nekaj paglavcev zdrstati do tal. Slava postojnskimi gasilcem! Po končani

zanimivi vaji so društva skupno odkorakala na vrt Vičičeve gostilne, kjer se je pričel koncert. Svirala je domača godba ter so nastopali pevski zbori, domači in tuji, mej katerimi so se odlikovali Zagorci. Na vrtu smo videli med drugimi gosp. okrajnega glavarja viteza Laschana, ki kaže vsikdar posebno naklonjenost gasilnim društvom, okrajnega komisarja g. Ekelna in župana g. Deklevo. Čuli so se krepki nagovori in vesele napitnice, v katerih se je naglašala vzajemnost in sloga med društvi ter živahno delovanje za toli blage in človekoljubne namene. Napitnica na presvetlega cesarja je bila z urnebesnimi živioklici vsprejeta. Samo nekaj je kalilo splošno radovanje: prepričala udeležba gasilnih društev iz sosesčine. Prišla je deputacija od hrvaške meje, iz Starega trga pri Ložu, iz Št. Petra in Zagorja, iz Hruševja in od najmlajšega društva v Razdrtem, vsega vkup 58 mož. Kje pa so ostala druga društva, ki so bila vsa povabljena in so nekatera ne daleč od Postojne? Nočemo zbadati in očitati, toda pri taki izredni priliki bi vendar trebalo več skupnosti in vneme, pa manj zaspanosti. Mar bi ne bilo lepo, ako bi se vsako leto na Florjanovo nedeljo zbrala vsa gasilna društva v Postojni, imela sv. mašo v veličastni cerkvi, poučno zborovanje in vaje z raznim orodjem ter na koncu prosto zabavo?

Postojna je središče Notranjske, ima godbo in izurjen pevski zbor, krasne prostore in izvrstne gostilne, gasilno društvo, pa tako mnogovrstno in dragoceno orodje, da se more le malo katero mesto z enacim ponášati, samo ena lestva stane 1440 K, kje drugod na deželi je kaj takega? Torej, dragi tovariši gasilci, ki ste letos izostali, na svidenje prihodnje leto na Florjanovo nedeljo! «Na pomoč» — v slogi je moč! F. Remic.

Novice.

Dne 24. maja bil je sestanek načelnikov gasilnih društev v Kočevji. Udeležili so se istega zastopniki gasilnih društev v Kočevji, Stari cerkvi, Lienfeldu, Oneku, Koprivniku, Svetlem potoku, Starem logu in v Kočevski Reki. Dne 10. junija bil je sestanek v Postojni, kojega so se udeležili zastopniki gasilnih društev v Postojni, Bistrici-Trnovem, Borovnici, Št. Petru, Zagorji, Senožečah, Razdrtem, Cirknici, Dolenjivasi in Hrušujem. Pri obeh sestankih poročal je zvezin tajnik Trošt o ustanovitvi bolniške blagajnice za vse kranjske gasilce. V debato posegli so posamezni zastopniki in se splošno strinjali: V Postojni razmotrivale so se tudi druge za gasilstvo važne stvari, osobito je g. Domicelj iz Zagorja opozoril, naj zvezni odbor pri visoki c. kr. deželni vladi dela na to, da se bode postava z dne 15. septembra 1881. l. od strani občin bolje spolnjevala, kakor se to zdaj godi. Dalje opozarjalo se je na pravo izpolnjevanje § 1. postave z dne 20. decembra 1884. l., da ne bode ta postava v obtežilo zavarovancem, marveč zavarovalnicam, ki že itak masne dobičke od zavarovanj dobé, a se nekatere gasilnih društev prav nič ne spomnijo iz svojih bogatih zakladov — a gasilna društva delajo le največ v prid zavarovalnicam, dobe pa za to večkrat na prošnje negativen ali pa nikak odgovor.

Ti sestanki se bodo ponavljali in priredili še na Vrhniki, v Škofjiloki, Radovljici, Domžalah, Grosupljem, Novem mestu in na Krškem, kakor bo čas dopuščal, mogoče še pred gasilnim shodom. Dotični člani bodo pa vselej pravočasno povabljeni.

Nova gasilna društva se snujejo v Motniku, Moravčah. Trati in Stariloki, le pogumno naprej, saj je tako društvo še marsikje potrebno. Naši dnevnikarji nam to s svojimi pogostimi noticami o požarih na deželi spričujejo.

Vodovode so dobili v Stariloki, Polhovem gradu in v Guncljah pri Št. Vidu. Pazi naj se pri teh občekoristnih napravah, da so hidrantni nastavki z normalnim vijakom št. 6.

V Št. Petru na Krasu, kjer je po zimi gasilno društvo zaspalo, ustanovili so hrabri možje novo gasilno društvo, upamo da na trdnjši podlagi.

Prošnje za podporo iz deželnega stražno-gasilnega zaklada vlagati je koleka prosto (tudi potom županstva) pri visokem deželnem odboru vsaj do avgusta meseca. Priložiti je tudi račun o porabi zadnje dobljene podpore. Nikar zamujati prilike in potem dolžiti druge osebe, ki so nedolžne, ako se podpora ne dobi. Kdor ne prosi, ta tudi podpore dobiti ne more. Ker je vedno več gasilnih društev, bodo podpore sicer manjše, a boljše nekaj nego nič.

V Šiški je dne 27. junija 1900 zjutraj umrl po dolgotrajni bolezni g. Ivan Karl Juvančič. Pokojni bil je dolgoletni zvezni odbornik, načelnik gasilnemu društvu v Šiški, veletržec z vinom, predsednik krajnemu šolskemu svetu i. dr.

Kako priljubljen je bil pokojni, kako občespoštovan, dokazal je sijajni pogreb dne 28. junija ob 6. uri zvečer. Poleg raznih društev, mnogobrojne gospode, šolske mladine in občinskega odbora zbralo se je do 200 gasilcev iz vseh bližnjih krajev. Zastopana so bila gasilna društva po večjih ali manjših deputacijah. Zastopano je bilo tudi vojaštvo, katero je pokojnika obče čislalo. Sploh je bil Juvančič v vseh krogih jako priljubljen, vsi stanovi so njega čislali. Kakšen je bil pa on kot gospodar doma v krogu svoje družine, o tem je samo ena sodba; bil je gostoljuben do kraja proti vsacemu, čeprav tujeu, ki ga ni nikdar videl. Blag mu spomin!

Gosp. A. C. Ahtschin v Ljubljani ima še v zálogi dve novi izvrstni brizgalnici od tvrdke R. Czermak v Toplicah. Ti brizgalnici se oddasti na obroke s primerno garancijo.

Poziv!

Več zveznih gasilnih društev ni še vposlalo izkazov za leto 1900, tudi so še na dolgu z letnino, nekateri celo še za leti 1898. in 1899. Prosimo tiste, katerih se to tiče, da stvar v kratkem poravnajo, red mora biti.

Na pomoč!

Zvezin odbor.

Zahvali.

Podpisani izrekam v svojem in v imenu gasilnega društva iskreno zahvalo vsem p. n. našim gostom in prijateljem, ki so se dne 6. maja t. l. udeležili dvajsetletnice našega društva, ter po svoje pripomogli k sijajnemu izidu, zlasti preč. g. dr. Ignaciju Zitniku za darovanje svete maše, g. Levsteku in njegovemu zboru za krasno petje v cerkvi, slavni Postojnski godbi, ki nas je spremljevala, ter vrlim pevcom za izborna petja pri koncertu. Iz dna sreča vsem trikratni «Na pomoč!»

Gasilno društvo v Postojni dne 7. maja 1900

Matija Petrič, načelnik.

C. kr. priv. občna zavarovalna družba «Assicurazioni generali v Trstu» je podarila gasilnemu društvu v Šmartnem pri Litiji 30 kron, in sicer zato, ker je pri požaru na Bregu dne 3. aprila t. l. uspešno delovalo. Za ta blagi dar izreka se imenovani družbi srčna zahvala.

Gregor Porenta, načelnik.

Prošnja!

Slavna načelništva prostovoljnih gasilnih društev uljudno prosim, da mi blagovolé doposlata poročila o društvenih slavnostih, kakor: otvoritev gasilnih domov, blagoslovljenje orodja, in o občnih zborih itd. Prav je, da se to priobčuje v dnevnikih, a tudi «Gasilec» naj se ne pozabi. Dnevnikov nimajo vsi gasilci na razpolago in se isti tudi zavržejo, a «Gasilec» ostane v društvenem domu in je vsakemu gasilcu pristopen.

Na pomoč!

Fran Ks. Trošt, tajnik zaveze.

Dopisi naj se pošiljajo uredniku Francu Ks. Troštu na lgu pri Ljubljani, denar zavezinemu blagajniku A. C. Ahtschinu v Ljubljani.

Ugodni nakup.

Da svoje založišče deloma izpraznim, oddajem do preklica naslednje gasilske priprave do 40 odstotkov ceneje, kot je označeno v cenilniku, in sicer:

Strešne in vtiikalne lestve, krampe, petrolejske baklje, razne čelade, tkanine za pasove, namramne obveze, grbe in gasilske znake itd. itd.

Geniki brezplačno; na vprašanja se točno odgovarja.

Louis Gutermann

Dunaj II./2, Lichtenauergasse 14.

Gasilske uniforme

izdeluje popolnoma po predpisu

civilni in vojaški krojač

Franjo Reisner

Ljubljana, Poljanska cesta št. 32.

Suknja (Waffenrock) . od 20 K naprej po kakovosti blaga

Bluza " 10 " " " " " "

Hlače " 8 " " " " " "

Plašč " 20 " " " " " "

Ces. kr. priv.

tvornica strojev, brizgalnic, cevij in ognjegasilnih predmetov, prva moravska tkalnica cevij in pasov

R. A. Smekal

v Czechu pri Prostejovu

podružnice: Zagreb - Praga - Smichov

odlikovan

s 112 svetinjami, častnimi diplomami i. t. d. priporoča se

za nabavo vsakojakih brizgalnic, gasilnega orodja, pasov i. t. d., kmetijskih strojev, peronospora-brizgalnic po najnižji ceni

kakor v lastni mehanični tkalnici tkane cevi najboljše vrste po zdatno znižanih cenah.

Postrežba je točna in solidna, pod ugodnimi plačilnimi pogoji na obroke. — Jamčenje za brizgalnice 5 let.

S spoštovanjem

Podružnica **R. A. Smekal — Zagreb.**

J. C. Gerber

trgovina s papirjem in knjigoveznica

Kongresni trg Ljubljana Kongresni trg

ima vse uradne knjige za gasilna društva v zalogi, in sicer:

A. C. Achtschin »Vežbovnik«	1 K — v
Osnovnik	3 » 10 »
Službeni zapisnik	3 » 10 »
Blagajniška knjiga	1 do 2 K
Zapisnik	1 » 2 »

Jamstvo 5 let.

Jamstvo 5 let.

C. kr. privileg.

tovarna brizgalnic, črepalnic in drugih strojev

R. CZERMAK-A

v Toplicah (Češko)

dobavlja

brizgalnice vsake vrste, hidrofore in vse drugo ognjegasilno orodje.

Najugodnejši plačilni pogoji.

I. gornje-avstrijska naprava gasilnih orodij in oprave

Konrad Rosenbauer

v Lincu (Gor. Avstrijsko).

Sesalne brizge vsacega sestava.

Strešne, kljukaste, vtiikalne in mehanične pomikalne lestve.

Vsakojava oprava za plezalce in šarže.

Razsvetljevalne priprave in glasbila.

Sanitetne oprave in dimne klinke.

Izvrstne konopne cevi neprekosljive dobrote.

Cenilniki zastonj in poštnine prosto. Olajševalni plačilni pogoji.

Ljubljansko prostovoljno gasilno društvo

proda za nizko ceno:

- dvonadstropni leseni plezalski stolp,
- šest nosljivih motovil,
- eno motovilo s stojalom,
- polico za obleko s 15 klini.

Omenjene stvari so pri društvenem vežbalcu v »Mestnem domu« na ogled.

Odbor.